

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.

Hirdetési ár:

Óthasábos petitor egyszeri beigtatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda, Február 4.

25. szám.

Crispi visszalépése.

Néhány héttel ezelőtt oly többséggel került ki Signor Crispi az általános parlamenti választásokból, minővel eddig nem bírt. Es ma előre nem látott bukás érte utól az olasz miniszterelnököt. Oly vereséget szenvedett a kamarában, hogy nem tehetett egyebet, mint a király elé terjeszteni lemondási kérelmét. A hirtelen bukás valódi oka Olaszország pénzügyi helyzete, mely valóban sok kívánni valót hagy fenn. A deficit állandó vendég Olaszország államháztartásában; és midőn az idénre a tavalyinál kisebb deficit volt előírva, ez azon reményben történt, hogy a kamara megszavazza az új adókat s nem erőszakol meg takarításokat a hadsereg és hadi tengerészet szükségletében. Hogy az ide vonatkozó diszpozíciók Crispi feltétlen híveinek körében is igen kezesek voltak, bebizonyította a pénzügyminiszternek rögtön a parlament összejövetelén után történt visszalépése.

Ez csakugyan nem igen reményteljes omen volt a kezdődő kampagnára és ha Crispi, elvakítva választási sikere által, könnyen vette ez auspiciumot, most elég nehezen kellett bűnhődnie veresége által. Tény, hogy a pénzügyek rossz állapota is kihatott Crispi általános politikájának megítélésére. A deficit miatt a hármas szövetséget kezdték felelőssé tenni. A katonai költségvetés még a kormányparti képviselőknek is tüske lett a szemükben, és keresztültörve magát az a felfogás, hogy a katonai kiadások növekedése szükségesszerű következménye a hármas szövetségnek, mely utóbbinak kellett aztán bűnbakul szolgálnia a deficit miatt.

Nem gondolták meg, hogy monarchiánk és Németország szövetsége nélkül Olaszországnak sokkal többet kellett volna kiadnia fegyverkezésére, mint eddig, mert e két hatalom fegyveres erejének

egy része az ő biztonságáért is engagirozva volt. Így történt, hogy a rossz pénzügyek miatti kedvetlenség visszahatása Crispi külpolitikájára is érvényesült s hogy azok, kik a pénzügyi politikát elítélték, nem akartak új adókat megszavazni, hanem ragaszkodtak a törléshez a hadsereg költségvetésében. Crispi, magas kora dacára igazi déli heves véri temperamentum, szombaton oly nyilatkozatra ragadtatta magát, melynek tulajdonképpen külpolitikáját kellett volna igazolnia, alapjában véve azonban messze túl lött a célon, a mennyiben a korábbi jobboldal külpolitikáját éppen sértő szókkal ítélte el.

Ennek az lett a következménye, hogy a kormánypart egy tekintélyes része, az előbbeni jobboldalnak csoportja, Crispi ellen fordult s a szavazás eredménye Crispi veresége lett. E szerint Crispi hevesvérségének áldozatakként bukik. Valjon bukása más irányt ad-e Olaszország külpolitikájának, azon mégis szabad kétkedni. Azok, kik szombaton ellene szavaztak, hatalomra jutván, szintén csak az ő utain vándorolhatnak tovább, kivéve azt, hogy hajlandók lennének épenséggel hazájuk pénzügyi összeomlására dolgozni.

(P. C.)

Országgyűlés.

Budapest. Febr. 3.

Baross Gábor munkásvéd törvényjavaslatának másodikát, az ipari és gyári alkalmozottaknak betegsegélyezéséről szóló törvényjavaslatot ma vette tárgyalás alá a képviselőház.

A közigazgatási bizottság részéről P e r l a k y Elek referálta a javaslatot s széles tárgyszerrel illusztrálta a munkások betegsegélyezésének situációját a művelt nyugaton; különösen érdekesen ismertette az angol viszonyokat, melyeket az előadó saját tapasztalataiból ismer; végül kiemelte a törvényjavaslat főbb elemeit.

Gáll Jenő (pécskai) a javaslat alapsze-

mjét s főbb intézkedéseit helyesli, de átdolgozás végett a közigazgatási bizottságnak vitassaadati javasolja.

Neumann Armin szólalt föl ezután a javaslat mellett s Gaál Jenő határozati javaslatát ellen.

Károlyi Sándor gróf Gaál Jenő határozati javaslatát pártolja. A mérsékelt ellenzék álláspontja általában igen érdekes és jellemző a törvényjavaslattal szemben. Minden szónokuk főszólamása oda tendált, hogy a munkás betegsegélyezés egyelőre kisebb kebre sorítottassék, mint a mekkorára Baross Gábor a törvényjavaslatban contemplálta.

Az ellenzéknek erre czélzó argumentumaival sikerrel harszott V a r a s d y Károly s kiemelte Baross előrelátását, melyel a munkásbetegsegélyező pénztárak segélyeinek élvezését hiterjesztette még a kis iparosokra is s így az ipar pusztulását sok vidéken megakadályozta.

K a s s Ivor báró beszélt az ülés végén a már fenálló betegsegélyező pénztárakat félti a törvényjavaslattól s különben pártolja Gaál Jenő határozati javaslatát. A vitát holnap folytatják.

Külföld.

A portugál republikánusok zendülése. A portugál republikánusok által szított katonai zendülést Oportóban úgy látszik, teljesen sikerült elfojtani a királypárti csapatoknak. — A zendülést köztársasági párti politikuskok készítették elő; de ugyszólván kizárólag néhány száz elégedetlen katona vett benne részt. Ezek január 31-én hajnalban megszállták a városházát, a hol Alves Veiga köztársasági ügyvéd direktoriumot alakított, de olyanok voltak tagjai, a kik nem tartózkodtak a városházán. A törvényes hatalom emberei azonban már délután 3 órakor kiűzték a lázadókat a rommá lődözött városházáról. A zendülők vesztesége 7 halott és 46 sebesült. Polgáriak közül csak kevesen vettek részt a lázadásban. Másnap a nyugalom helyreállt a városban. Egészen bizonyos, hogy a köztársaságiak hónapok óta készültek erre a zendülésre s úgy tervezték, hogy egyszerre lázadnak föl Lisszabonban, Oportóban, Bragában, Coimbraiban és Vizeuben. Az oportói forradalom kissé korán tört ki. — Még a vezetők sem voltak a városban, a mikor megkezdődött a lázadás s csak akkor érkeztek, a mikor már le volt

verve. A zendülés hírére Lisszabonban zajos tüntetéseket rendeztek a republikánusok, de többre nem mehettek, mert akkor már harezra készen állott a katonaság s most csönd van Lisszabonban.

Crispi bukása. A külföld legfontosabb eseménye az olasz miniszterelnök bukása; mégis kevés hír érkezik Rómából. Rudinit a királyi palotába hívták, a mi természetes, mert a válság főleg ő reá vezetendő vissza, de az még bizonytalan, hogy a király éppen őt fogja-e a kormány megalakításával megbízni. Több helyütt Zanardelli igazságügyminisztert emlegetik, mint a ki egyedül volna képes sikeres megoldást létrehozni. De sem ő, sem Rudini nem volna képes a képviselőháznak elmosdott pártviszonyai között tiszta pártminiszteriumot képezni, mindkettő kénytelen volna a képviselőház valamennyi pádjai között széttekinteni. Ennek következtében az a lehetőség sincs kizárva, hogy a király a Crispihez való visszatérésre fogja magát elhatározni. A francia lapok ujjongnak Crispi bukásán. Mindannyian abban a nézetben vannak, hogy az ő visszalépése súlyosan károsítaná a hármas szövetséget, s ép ezért nagyon örülnek a váratlan eseménynek. — Az orosz „Novoje Wremja“ azt mondja, ha Crispi kénytelen volt visszalépni, úgy ennek oka oszák külügyi politikájában keresendő. — Az összes berlini lapok ama reményüknek adnak kifejezést, hogy Crispi lemondása a külügyi helyzetet s nevezetesen a hármas-szövetséget, nem fogja érinteni.

Tarifapolitikánk és az osztrákok.

Debreczen, febr. 4.

A legitimpozíciós tiltakozás az osztrák agitáció ellen hétfőn történt meg az egész ország kereskedőinek és iparosainak nagy érdeklődése mellett a mennyiben a magyar kereskedők és iparosok országos értekezletét Budapesten akkor tartották meg, melyen nemcsak a főváros legelőkelőbb kereskedői és iparosai vettek tekintélyes számban részt, hanem azonkívül 300-nál több sürgöny és levél érkezett az ország minden részéből az intéző bizottsághoz s valamennyinek lelkes hangu szövege élénk tiltakozás az osztrák beavatkozás ellen és köszönetnyilvánítás Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek.

szerű időtöltés, de igen hasznos foglalkozás is egyszerűen.

Hogy kinek van legtöbb bélyege, azt nehéz volna meghatározni, sokan általában mindenféle bélyeget gyűjtenek, míg sokan csak egyes ország bélyegeinek összegyűjtésében igyekeznek a tökéletességre.

A bélyeg gyűjtéssel leginkább Amerikában, Európában Angol, Francia, Spanyol, Portugál, Belgium, Holland, Svéd-Norvég, Német, Dán, Schweiz s Oroszországban foglalkoznak, nálunk Ausztria-Magyarországban még nagyon is elején vagyunk, a szaklapok pedig leginkább angol, francia s német nyelven jelennek meg.

Ritka bélyegeket ma lehetséges még régi levelezések közt felfedezni, néha igen értékes darabokat lehet találni. A bélyeg kereskedők össze is vásárolják a borítékokat, míg az eladó nem is sejtí, hogy mit ad el, ok eladás esetén néha csak 100—500—1000 perczenttel elégszenek meg.

A bélyeg kereskedők száma külföldi nagy városokban végnélküli, az angol kereskedők közt főleg vannak, kik 100,000 forint értékű bélyeget tartanak eladási készletben. Az ilyenek reudes árjegyzékeket szoktak kibocsátani s ha valóban solid a czég, akkor csak is hiteles, eredeti bélyegeket árul.

Ennek ellenkezőle a szédelőg kereskedő, ki hamisított bélyegeket a könnyen hívőnek drága pénzért ad el, a vevő észre sem veszi, hogy meg van csalva, mert néha a hamisítás oly tökéletes, hogy csakugyan szakértőnek kell lenni, hogy lépne ne menjünk s ez a bélyeg gyűjtés egyik legfőbb veszedelme, hogy az embernek folytonosan szemesnek, ébernek kell lenni, különben elis költi pénzt s meg is van károsodva.

A bélyeg gyűjtők közt a csere üzlet nagyon ki van fejlődve, a bélyeg lapok tele vannak cserélők hirdetésével, hol mindenki a maga országá bélyeget ajánlja vagy telesleges bélyegeitől szabadulni óhajt s ezekért más országbelit keres.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A gyűjtési szenvedélyről.

— H. E. unak ajánlva. —

Különböző tárgyaknak összegyűjtése még a régi korból ered. A görögöknél minden oly hely, mely a muzsáknak volt szentelve, muzeumnak neveztetett. Később e nevezet tágasabb értelemben magyaráztatott, úgy, hogy ma napsg a muzeum alatt oly helyet értünk, hol természeti s művészeti tárgyak összegyűjtetnek s közzemlére kitétetnek.

A középkorban főleg műbecsi tárgyak gyűjtettek össze bámulatos szorgalommal, — egy-egy ritka tárgy megszerzésére óriási összegeket áldoztak s ha a mai kor emberei e remek tárgyak nézésében elmerülnek, hálás érzéssel kell azokra gondolniok, kik a kincseket összehalmozva azokat a végelpusztulástól az utókor részére megmentették.

A gyűjtési szenvedély leginkább a mostani századot jellemzi, míg az ezelőtti századokban inkább csak műbecsi tárgyak kerestettek össze, most nincs vége-hossza, maholnap már neve sem lesz, annak a sok tárgynak, melyet az emberi szenvedély minden módon összeakar hordani.

Igy tehát el sem sorolhatom mindazt, mi gyűjtésre méltatik, tudomásom szerint gyűjtetnek: ember koponyák, kitömött állatok, madarak, halak, bogarak, pillangók, növények, ásványok, könyvek, képek, szobrok, fegyverek, zászlók, régi butorok, hangszerek, porcellánok, mindenféle edények, tálak, pénzek, érmeek, gyűrűk, órák, kulcsok, csigák, tojások, szivarvégek, levelező lapok és bélyeg-ek. Ezekon kívül még számos tárgy, melyet összegyűjteni csak az emberi hőbort talált ki.

Fogja talán valaki kérdezni: még bélyeget is gyűjtenek? Igenis gyűjtenek, épen a bélyegről s ennek gyűjtéséről, melyet nemzetközi nyelven „philatéliának“ neveznek, szeretnék itt egyetmást elmondani.

Fejesólvá fogják sokan mondani: hogyan s mit lehet erről írni? Erre az egyszerű felelet, hogy míg nálunk a philatelia ma még csak egyszerű sport, addig külföldön az erre vonatkozó szaklapok, sőt mi több a bélyegek kiadására s leírására vonatkozó kézi könyvek már százzal jelennek meg.

A legelső bélyeg Angolországban 1840-ben adatott ki, azóta elterjedt használata a világ összes civilizált államaiban, összeviszva, bejárva a föld minden részét, hirdetője korunk haladó szellemének, óriási lendületet adván ez a kis papír szelet a világ kereskedelme és forgalmonak.

A 40 és 50-es években kiadott bélyegeknek szomorú sors jutott, ugyanis a philatéliának akkor még nagyon kevés barátja volt, a levélborítékok egyszerűen eldobattak vagy elégettettek, így nagyrésze a bélyegeknél elpusztult.

Ma egyes darabok már a legnagyobb ritkaságok közzé tartoznak; megtörtént például egy bélyeg-árverésen, hogy egy szerlelt ritka bélyeg 6000 forintra becsültetett, egy bankház 5000 forintot ígért érte, de tulajdonosa nem volt hajlandó ezért az összegért tőle megválni.

A bélyegek, úgy mint a pénzek, érték papírok, könyvek agió alatt állanak, értékök a szerint emelkedik vagy csökken, a mint azok kisebb vagy nagyobb mennyiségben találhatók. Ritka bélyeg használva sokkal drágább, mint használatlan állapotban s egy bélyeg, ha sértetlen, mindig nagyobb előnyben részesül a megcsontkítottnál. Szóval a bélyegek spekuláció tárgyai, egyesek összeszedik és vásárolják a régiebb bélyegeket, így aztán sok bélyeg eltűnik a forgalomból; s illetők aztán maguk szobnak árt a bélyegre, a mi rendesen nagyon jó haszonnal jár.

Egyes bélyegek ára mai időben már majdnem megfizethetlen, némelyikre árt sem lehet szabni, mivel már oly rendkívül ritkák. Párisban a „L'Echo de la Timbrologie“ című lap concursust nyitott annak meghatározására,

hogy mely bélyegek azok, melyek legritkábbak, tehát egyszerűen a legértékesebbek is. Huszonöt szavazattal a következők sorrend állapotott meg:

1. Réunio. Az 1852-ben kiadott 15 és 30 C bélyegek, ez utóbbiból csak három példány ismeretes; kettő ezek közül a világ két legnagyobb gyűjtője tulajdonában van, a harmadik egy angol kereskedő gyűjteményében. Ezek a bélyegek 1858-ig voltak használatban s ma már valóságos ritka kincs gyanánt tekinthetők.

2. Mauritius. Az 1858-ban kiadott 2 P. bélyeg. Ebből egy darab ára egész levélborítékon 6000 francan kelt el.

3. Sandwich-szigetek. Az 1852-ben kiadott 2 C. bélyeg. E bélyegből csak néhány valódi létezik, hamis példányok is ritkák.

A magyar bélyegek közül az 1871-ben kiadott lithographirozott 3 kros bélyeg a legritkább, csak néhány hétig volt érvényben, nagyrésze eltűnt Magyarországból; ugyanis idegen kereskedők összevásárolták s most már csak nagyobb gyűjteményekben találhatók.

Idáig mintegy 12,000 különböző bélyeg adatott ki, s ezeket a bélyeggyűjtők a különböző nyelven szerkesztett albumokba gyűjtik össze, melyekből olcsóbb és luxus kiadások is készíttetnek.

Alig van a világon féltékenyebb ember, mint a szenvedélyes bélyeggyűjtő, félti kincseit s szerlelt bizalmatlan más hasonló gyűjtőkkel szemben; hogy mi ennek valóban az oka, arra nehéz volna felelni.

Bélyeget gyűjt az iskolás gyermek, a hivatalnok, pap, katona, miniszterek, fejedelmek szóval az emberiség minden rétegében lehet bélyeg gyűjtőkre akadni.

Szenvedélyes bélyeggyűjtők közé tartoznak: Magyarország s Olaszország királya, sőt még a pápa is. Ez a három uralkodó lebecsületes, hogy sok mindenben ellenkező véleményen van, de abban az egyben megegyeznek, hogy a bélyeg gyűjtés nem csak egy-

(A sas) „**L'AIGLE**” (A sas)

francia életbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség
BUDAPEST, V., Harminczad-utca 4.

Részvénytőke	12,000,000 fr.
Biztosítási alap	25,000,000 „
Fennálló biztosítások 1889. végével	74,000,000 „

A társulat elvállal biztosításokat az ember életére tőke- és járadék biztosításokat minden kombinációban

a legjutányosabb feltételek és mérsékelt díjtételek mellett.

A biztosítottak részesek a társulat tiszta nyereségében, a nyereséget nemcsak kilátásba helyeztetik, mint ez némely társaság részéről történik, hanem előzetesen és számszerűen a kötvényben kötelezőleg biztosították.

Főügynökség DEBRECZENBEN:
KEINER és SCHWARZ
 uraknál.

A legjobb világhírű szájviz.
!! Orvosilag megvizsgálva és rendelve !!

40 éves jó hírnév! Száj és fogbetegségek u. m. a fogak tágulása, fogfájások, gyuladások, daganatok, a száj kellemetlen szaga vérző foghús, fogkő lerakódás, legbiztosabban meggátoltatnak a világhírű valódi cs. és királyi udvari fogorvos

Dr. POPP Anatherin-szájvizének

Tetemesen nagyobb palackokban 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 krral.

mely óvszerűl szolgál mindenféle fogfájás és szájbetegség ellen, jónak bizonyult torok öblögető az idült torok bajoknál — s nélkülözhetlen az ásványvizet használatánál s a dr. POPP-féle fogpor vagy fogpaszta egyidejű használata mellett, mindenkor egészséges, szép fogak nyerhetők.

Dr. POPP-féle foglomba, az odvas fogaknak kitömésére, Dr. Popp-féle nővény-szappan mindennemű bőrküteg ellen különösen furdők számára, Dr. Popp-féle napraforgó virágolaj-szappan, Vénus szappan, a jelenleg legjobb s legfinomabb pipere divat-szappanai s a bőr finomítási tekintetében föllámulhatlanok.

Árak. Anatherin fogpaszta szeleuczekben 1 frt 22 kr., illatos fogpaszta 35 kr. olajszappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. napraforgó virágolaj-szappan 40 kr. foglomba 1 frt, nővény-szappan 30 kr. napraforgó virágolaj-szappan 50 kr.

A hamisított Anatherin szájviz megvételétől, mely a vegyelemzés szerint a fogakra káros hatással van, mindenki határozottan óvakodjék.

Kaphatók: Bécsben I. Bognergasse 2., valamint Debreczenben: Tóth Béla, (főraktár) Dr. Rothschild V. E., Balázs A. Mihálovits István, Muraközy L. örökösai, Örvényi Ottó, Szilágyi P. M., Tamásy Béla, Füleky P. urak gyógyszer-tárában, ugyancsak Szent-Királyi Tivadar Csanak J. és Schwartz B. urak üzleteiben és Magyarországon minden gyógyszer-tárában, gyógyszer-üzletében és illatszert kereskedésében. Kérjük határozottan Dr. Popp gyártmányait és ne fogadjunk másokat.

Ügynökök

kik gazdászoknál jól bevannak vezetve

gépölaj

stb. gazdasági cikkek

eladásával egy budapesti gyár részére foglalkozni óhajtanak, kéretnek címüket EC KSTEIN BERNÁT urhoz hird. etési iroda Budapestben beküldeni.

Alkalmi menyasszonyi ajándék tárgyak
 legújabb választékban

Porcellán, Üveg Chinaizást,
 Bronce és Majolika újdonságok,
 Ét-, Kávé-, Tea- és Mosókészletek,
 Majolica és Teracotta virágtartók,
 különféle ezérszerű és hasznos **disztárgyak**

Műipari cikkeik
 Dittmar- és Brünner-féle **Salon függő és asztali lámpák**
 a legújabb **Villám és Meteor égőkkel**
 ugyazinte valódi **erfurti Makart csokrokot**
 ajánl szabott gyári árák mellett **KASZANYITZKY ENDRE**
 előbb

KUHINKA ISTVÁN K. Debreczen.
 Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítke.

Eladó széna.

Biharmegye Álmosd és Érselind (vasuti állomás) községekben eladó néhány kazal kintinó mennyiségű gyepszéna, akár helyben felétetésre, akár elszállításra. Előbbi esetben jó hordály is átengedtetik. — Ertekezhetni

Engländer Miklóssal
 Álmosd (posta.)
 Ugyanott néhány **ezek k é v e n á d**
 is eladó.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt
 s három gyorsajtóval berendezett

LEGNAGYOBB KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchényi-utca Simon-ház.

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos izek, hivatalos nyomtatványok,
 minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek.

GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

Bálli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek
 a legjutányosabb árákon állittatnak ki

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.